

Metody analizy chemicznej

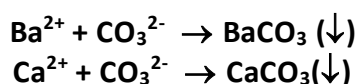
Ćwiczenie 1

Wytrącanie węglanów baru i wapnia.

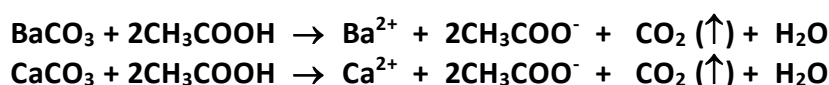
Węglany baru BaCO_3 i wapnia CaCO_3 wytrącają się po dodaniu do ich rozpuszczalnych soli węglanu diamonu $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ w środowisku buforu amonowego ($\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$ i NH_4Cl) o stosunku molowym 1:1 (pH: 9,0 – 9,5). Zbyt kwaśne środowisko powoduje powstawanie w roztworze jonów wodorowęglanowych, które z jonami baru i wapnia nie wytrącają trudno rozpuszczalnych osadów.

Osad węglanów rozpuszcza się w 6 M roztworze kwasu octowego CH_3COOH . Jony baru w reakcji z chromianem(VI) dipotasu K_2CrO_4 tworzą trudno rozpuszczalny żółty osad chromianu(VI) baru BaCrO_4 . W tych warunkach jony wapnia nie dają osadu. Pod nieobecność jonów baru po dodaniu szczawianu diamonu $(\text{NH}_4)_2\text{C}_2\text{O}_4$ do roztworu zawierającego jony wapnia powstaje biały osad CaC_2O_4 .

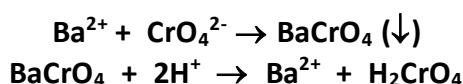
Węglan diamonu $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ w roztworze buforu amonowego powoduje całkowite wytrącenie jonów wapnia i baru w postaci białego osadu:

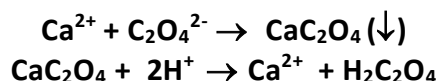
Węglany baru BaCO_3 oraz wapnia CaCO_3 łatwo ulegają rozтворzeniu pod wpływem kwasu octowego CH_3COOH i w postaci jonów przenikają do roztworu. Silniejszy kwas (kwas octowy) wypiera słabszy kwas (kwas węglowy) z jego soli:

Jony chromianowe CrO_4^{2-} wytrącają osad chromianu baru BaCrO_4 o żółtym zabarwieniu, który następnie rozpuszcza się w 2M kwasie solnym HCl .

Dodanie szczawianu diamonu $(\text{NH}_4)_2\text{C}_2\text{O}_4$ do przesącza uzyskanego po odsączeniu chromianu baru powoduje wytrącenie pozostałych w roztworze jonów wapnia w postaci białego osadu CaC_2O_4 , rozpuszczalnego również w 2M HCl .

Opis wykonywanych czynności.

- Do mieszaniny jonów wapnia oraz baru należy dodać ok. 2 - 3 cm³ buforu amonowego ($\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$ i NH_4Cl), a następnie sprawdzić papierkiem uniwersalnym czy odczyn uzyskanego roztworu jest zasadowy.
- Następnie bardzo powoli dodawać węglan diamonu (NH_4)₂CO₃ w celu wytrącenia osadu, który następnie należy ogrzewać przez 15 minut w łaźni wodnej do temperatury około 60°C.
- Po kilkunastu minutach probówkę należy oziębic i odsączyć otrzymany osad, który dalej należy przemyć 6M roztworem kwasu octowego CH₃COOH.
- Do uzyskanego przesączu dodać kilka centymetrów sześciennych chromianu(VI) dipotasu K₂CrO₄.
- Wytrącony żółty osad BaCrO₄ odsączyć a do przesączu dodać 2 krople K₂CrO₄ w celu sprawdzenia całkowitości wytrącenia osadu. Jeżeli wytrąci się osad wtedy dodać więcej K₂CrO₄ i powstały osad BaCrO₄ ponownie przesączyć. Oba osady BaCrO₄ połączyć i traktować dalej razem.
- Do tak otrzymanego przesączu w dalszej kolejności dodać szczawian diamonu (NH₄)₂C₂O₄.
- Otrzymany biały osad szczawianu wapnia CaC₂O₄ przesączyć.
- Otrzymane osady chromianu(VI) baru BaCrO₄ oraz szczawianu wapnia CaC₂O₄ należy przenieść bagietką do oddzielnych probówek i rozpuścić 2M roztworem kwasu solnego HCl.
- Do każdego z roztworów oddzielnie zanurzyć drucik platynowy i wprowadzić go do nieświecącego płomienia palnika gazowego. Obserwować zabarwienie płomienia.

Barwienie płomienia.

Sole **baru** wprowadzone na druciku platynowym do nieświecącego płomienia palnika gazowego barwią go na **żółtozielono**.

Sole **wapnia** wprowadzone na druciku platynowym do nieświecącego płomienia palnika gazowego barwią go na kolor **ceglastoczerwony**.